

er billigt eller klogt at ville tage den bort. Det forekommer mig, at den samme Betragtning maa gjøre sig gjældende med Hensyn til § 4; i det Mindste har jeg ofte hørt, at de Nødtigheder, som her omhandles, i mange enkelte Tilfælde have indeholdt vægtige Motiver til at fremme Selveiendom, og seet fra Selveiendommens Standpunkt kan jeg da ikke Andet end finde det betænkeligt at gaae til en Forandring heri. Hvad angaaer § 5, da har jeg allerede med Hensyn til Stamhusbefiddernes Ret havt Leilighed til at udtale mig under den foregaaende Sags Behandling. Det har imidlertid undret mig i Betænkningen at see, at, „hvor saadanne Efterladte af den sidste Fæster findes, bør slige Bevillinger efter Forholdets Natur ikke længere kunne gives osv.“ Man siger: „efter Forholdets Natur“, men man søger ikke at begrunde dette, hvad jeg ogsaa troer, man har gjort ganske forstandig i ikke at gjøre, da det ikke vil være muligt at vise, at det stemmer med Forholdets Natur, at saadanne Bevillinger ikke gives. Hvad jeg iøvrigt kunde have at sige herom, skal jeg opsætte, til jeg har hørt de Motiver, som man her vil gjøre gjældende.

Bregendahl: Da jeg ikke, hvad jeg troer, ellers er det sædvanlige, og som jeg havde begjært, har faaet Ordet strax efter Ordføreren og de andre Medlemmer, som have stillet Vædringsforslag, for at begrunde de Vædringsforslag, som jeg har stillet, men Medlemmer, udenfor Udvalget, som ikke have stillet Vædringsforslag, først have faaet Leilighed til at udtale sig, kan jeg for en Deel slutte mig til, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) udtalte om den af Fleertallet afgivne Betænkning og den deri indeholdte Motivering. Efter hvad jeg tidligere har udtalt om denne Sag ved første Behandling, vil det være i ærede Medlemmers Grindring, at jeg har erklæret mig enig i de to Formaal, Forslags-

stilleren har stillet sig ved det foreliggende Lovforslag, nemlig at søge at give en Medvirkning til at fremme Selveiendoms Indførelse og paa den anden Side forhindre, at det Fæstevangen underliggende Jordomraade formindskes, men, som jeg har udtalt i Betænkningen, har jeg ikke kunnet følge Udvalgets Fleertal i dette Forslag. Jeg har tilladt mig i Betænkningen at udtale, at jeg har fundet Udvalgets Fleertals Motivering eensidig og skjæv, at jeg har fundet den i Strid med de Grundsætninger, der burde være de ledende for Lovgivningsmagten, og at jeg har fundet, at den fornægtede, hvad der var blevet anerkjendt som Retstillingen for Fæsteren og Godsseieren under de tidligere Forhandlinger her i Thinget i forrige Samling. Med Hensyn til den første Betegnelse af Udvalgets Fleertals Betænkning skal jeg, som sagt, henholde mig for en Deel til, hvad vi nu hørte af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen), men ved Siden heraf kunde jeg ønske at fremsætte nogle enkelte Bemærkninger. Udvalgets ærede Fleertal paakalder i Motiveringen for sine Forslag Reventlows og Colbjørnsens Mand, men jeg troer, at, naar man saaledes paakalder disse Mænds Mand, skulde man gjøre sig det klart, ogsaa, hvad deres Mand egentlig var. Jeg troer nemlig, at man i det Hele taget under Forhandlingerne om Fæsteforholdets Ordning og Selveiendoms Indførelse, har glemt at see hen til, hvorledes disse Forhold bleve opfattede af de nævnte to store Mænd. Det ærede Fleertal vil dog vist ikke nægte, at Reventlow og Colbjørnsen have været Mænd, der havde et saa overfluenende Blik, at de sikkerligen ved Overveielser af de store gavnlige Foranstaltninger, som de have bidraget til at gennemføre, have gjort sig en Forestilling om, hvorledes Tilstanden vilde blive, naar slige Foranstaltninger bleve gennemførte. De kunne saa meget mindre have været i Tvivl om, at Selveiendom er en Besiddelsestilstand, som var at foretrække for det egentlige Fæstevæsen, som